

ØK17 Styrket indsats mod økonomisk kriminalitet i byggeri i Københavns Kommune

Resume

Med budgetnotatet ønskes finansiering af "Håndtering af medlemsforslag om styrket indsats mod økonomisk kriminalitet i byggeri i Københavns Kommune", som blev godkendt på Borgerrepræsentationens (BR) møde den 30. april 2026. Med budgetnotatet foreslås fire indsatser. Indsatserne kan tilvælges enkeltvis, dog kan indsats 3 kun gennemføres, hvis indsats 2 gennemføres:

- Indsats 1: Et 4-årigt pilotprojekt om systematisk risikostyring med leverandørsscreening og -risikoprofilering af leverandører til Københavns Kommune (KK), jf. medlemsforslagets punkt 1 og 5;
- Indsats 2: Et 4-årigt pilotprojekt om udarbejdelse og implementering af arbejdsmiljøklausul med tilhørende kontrolindsats, jf. medlemsforslagets punkt 3;
- Indsats 3: Udvikling og implementering af en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse for medarbejdere og arbejdsgivere, jf. medlemsforslagets punkt 3;
- Indsats 4: Juridiske vurderinger vedr.: Adgang til byggepladser for faglige repræsentanter og Krav om faglig repræsentation på større byggepladser, jf. medlemsforslagets pkt. 6 og 7.

Beslutning

Der skal træffes beslutning om:

- Indsats 1: at afsætte i alt 23 mio. kr., heraf 7,3 mio.kr. på service i 2027, 7,2 mio. på service i 2028 og 4,2 mio. kr. årligt på service i 2029-2030 til indsats 1 vedr. et 4-årigt pilotprojekt om systematisk risikostyring med leverandørsscreening og -risikoprofilering, jf. tabel 1 i Økonomiafsnittet.
- Indsats 2: at afsætte i alt 26,5 mio. kr., heraf 6,8 mio.kr. på service i 2027 og 6,6 mio.kr. årligt på service i 2028-2030 til indsats 2 vedr. et 4-årigt pilotprojekt om udarbejdelse og implementering af arbejdsmiljøklausul med tilhørende kontrolindsats, jf. tabel 2 i Økonomiafsnittet.
- Indsats 3: at afsætte i alt 18,1 mio. kr., heraf 8,6 mio.kr på service i 2027 og 3,2 mio.kr. årligt på service i 2028-2030 til indsats 3 vedr. udvikling og implementering af en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse for medarbejdere og arbejdsgivere, jf. tabel 3 i Økonomiafsnittet.
- Indsats 4: at afsætte 200.000 kr. på service i 2027 til indsats 4 vedr. juridiske vurderinger vedr. Uhindret adgang til byggepladser for faglige repræsentanter og Krav om faglig repræsentation på større byggepladser, jf. tabel 4 i Økonomiafsnittet.

Såfremt alle særskilte indsatser tilvælges, afsættes i alt 23 mio.kr. på service i 2027, 17 mio.kr på service i 2028 og 14 mio.kr årligt på service i 2029-2030

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilling af politisk parti	X
Bevillingsudløb	
Tilpasset bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt administrativt	

Indhold

Baggrund

Enhedslisten, Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti stillede på BR-møde den 18. september 2025 "Medlemsforslag om styrket indsats mod økonomisk kriminalitet i byggeri for Københavns Kommune (2025-0278032)". BR godkendte på BR-møde den 30. april 2026 Økonomiforvaltningens (ØKF) indstilling "Håndtering af medlemsforslag om styrket indsats mod økonomisk kriminalitet i byggeri i Københavns Kommune".

Budgetnotatet angiver finansieringsbehovet for den godkendte indstilling. Initiativerne har til formål at opfylde de politiske ønsker i medlemsforslaget om at styrke indsatsen mod social dumping og arbejdslivskriminalitet samt modvirke økonomisk kriminalitet og udnyttelse af medarbejdere, der arbejder hos leverandører og underleverandører til KK. Med budgetnotatet foreslås fire indsatser, som tilsammen gennemfører punkterne i medlemsforslaget. Indsatserne kan tilvælges enkeltvis.

Målgruppe

Leverandører og underleverandører til KK og medarbejdere hos disse.

Konkrete aktiviteter

Indsats 1: Et 4-årigt pilotprojekt om systematisk risikostyring med leverandørscreening og -risikoprofilering af leverandører til Københavns Kommune (KK)

Ved finansiering igangsættes et 4-årigt pilotprojekt, hvormed:

- Der indhentes ekstern juridisk bistand til revidering af KK's arbejdsklausul, der muliggør en underleverandørgodkendelsespraksis med udgangspunkt i udbudslovens obligatoriske og frivillige udelukkelsesgrunde. Den reviderede arbejdsklausul forelægges BR til godkendelse forud for implementering.
- Den reviderede arbejdsklausul implementeres i KK's udbud.
- Der designes og implementeres et analyseværktøj, der styrker Indsatsteamets leverandørscreening og risikoprofilering med udgangspunkt i udbudslovens obligatoriske og frivillige udelukkelsesgrunde.
- Der oprettes en OBS-liste med erfaringer fra Indsatsteamets kontrolarbejde, der understøtter leverandørscreening og risikoprofilering.
- Indsatsteamet gennemfører systematisk leverandørscreening og risikoprofilering og rådgiver KK's udbudsansvarlige om tilbudsgivere og leverandører før og efter kontraktindgåelse, samt om underleverandører med henblik på adgangsgivende godkendelse.
- Pilotprojektet evalueres med henblik på at foreslå en varig model, idet indsatserne tilbagerulles ved udløb af finansiering.

Der vil i perioden 2027-2028 være 1,8 mio. kr. i engangsudgifter til revidering og implementering af opdaterede arbejdsklausuler i KK's udbud samt udgifter på 6,0 mio. kr. i til design og implementering af et analyseværktøj til leverandørscreening og risikoprofilering.

Der vil i perioden 2027-2030 være udgifter på 15,3 mio. kr. i perioden 2027-2030 til indsatsteamets systematiske risikostyring med leverandørscreening, risikoprofilering og rådgivning af udbudsansvarlige.

Indsats 2: Et 4-årigt pilotprojekt om implementering af arbejdsmiljøklausul med tilhørende kontrolindsats.

Ved finansiering igangsættes et 4-årigt pilotprojekt hvormed:

- Der udarbejdes og implementeres en arbejdsmiljøklausul, som vedlægges kontrakter ud fra en proportionalitetsvurdering. Arbejdsmiljøklausulen kræver, at KK godkender planen for sikkerhed og sundhed forud for påbegyndelsen af bygge- og anlægsprojekter, samt gennemførelse af en af KK fastsat arbejdsmiljøuddannelse for medarbejdere hos leverandører og underleverandører. Arbejdsmiljøklausulen forelægges BR til godkendelse forud for implementering
- Arbejdsmiljøklausulen implementeres i KK's udbud.
- Indsatsteamet udvides og opkvalificeres til at varetage kontrol af arbejdsmiljøklausulen.
- Medarbejdere i Indsatsteamet certificeres i at udføre ulykkesundersøgelser.
- Indsatsteamet udfører systematisk og risikobaseret monitorering og kontroller af arbejdsmiljøklausulen samt gennemfører 10-15 årlige ulykkesundersøgelser, der vil styrke den risikobaserede tilgang.
- Pilotprojektet evalueres med henblik på at foreslå en varig model, idet indsatsene og arbejdsmiljøklausulen tilbagerulles ved udløb af finansiering.

Der vil i perioden 2027-2028 være 1,8 mio. kr. i engangsudgifter til design og implementering af arbejdsmiljøklausuler i KK's udbud, der forpligter hovedleverandøren til at deltage aktivt i understøttende og forebyggende tiltag.

Der vil i perioden 2027-2030 være udgifter på 18,3 mio. kr. til at styrke Indsatsteamet mod Social Dumpings (Indsatsteamet) monitorering og kontrol af arbejdsmiljøklausuler.

Der vil i perioden 2027-2030 være udgifter på 6,5 mio. kr. i perioden 2027-2030 til certificeringer i og gennemførelse af 10-15 årlige ulykkesundersøgelser.

Indsats 3: Udvikling og drift af en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse for medarbejdere og arbejdsgivere

Der udvikles og implementeres en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse for medarbejdere og arbejdsgivere hos leverandører og underleverandører til KK, herunder supplerende uddannelse i den danske arbejdsmarkedsmodel for udenlandske medarbejdere.

Der vil i 2027 være en engangsudgift på 7,0 mio.kr. til ekstern bistand til udvikling af arbejdsmiljøuddannelsen samt 11,1 mio. kr. til implementering og drift af den obligatoriske arbejdsmiljøuddannelse i perioden 2027-2030.

Det bemærkes, at indsats 3 kun kan gennemføres, såfremt indsats 2 gennemføres.

Indsats 4: Juridiske vurderinger vedr.: Adgang til byggepladser for faglige repræsentanter og Krav om faglig repræsentation på større byggepladser.

Med medlemsforslaget er der behov for gennemførelse af to juridiske vurderinger.

Ved finansiering gennemføres en juridisk vurdering af medlemsforslaget om at give faglige repræsentanter uhindret adgang til kommunalt ejede byggepladser, herunder med hensyn til beskyttelsen af den negative foreningsfrihed. Den juridiske vurdering forelægges BR til orientering, som herefter kan tage stilling til den videre proces for et endeligt løsningsforslag.

Ved finansiering gennemføres desuden juridisk vurdering af medlemsforslaget om faglig repræsentation på større byggepladser, herunder med hensyn til proportionalitetsprincippet og beskyttelsen af den negative foreningsfrihed. Den juridiske vurdering forelægges BR til orientering, som herefter kan tages stilling til den videre proces for et endeligt løsningsforslag.

Indsatsen vil samlet kræve udgifter til ekstern bistand på 200.000 kr. i 2027.

Scenarier

Udviklingen og implementeringen af en KK arbejdsmiljøklausul jf. indsats 2 kan gennemføres uafhængigt af udviklingen og implementeringen af en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse for medarbejdere og arbejdsgivere hos leverandører og underleverandører jf. indsats 3. Udviklingen og implementeringen af Arbejdsmiljøuddannelsen kan imidlertid ikke gennemføres uden implementeringen af en KK arbejdsmiljøklausul med tilhørende kontrolindsats.

Økonomi

ØKF har udarbejdet nedenstående tabeller med finansieringsbehovet for de enkelte punkter.

Tabel 1. Indsats 1: Leverandørscreening og risikoprofilering samt underleverandørgodkendelse

1.000 kr., 2027 p/l	Styrings- område	2026	2027	2028	2029	2030	I alt
Juridisk bistand til revidering af KK's arbejdsklausul	Service	-	100	0	0	0	100
Design og implementering af koncept for og analyseværktøj til leverandørscreening og risikoprofilering	Service	-	3.000	3.000	0	0	6.000
Revidering og implementering af revideret arbejdsklausul (løn)	Service	-	831	831	0	0	1.663
Udvidelse af Indsatssteamet mod Social Dumping til leverandørscreening og -risikoprofilering (løn)	Service	-	2.955	2.955	3.786	3.786	13.481
Fagbudget til indsats (ekstern bistand, abonnemeter til dataindsamling, informationsmaterialer, afrapportering (årsrapport), m.v.)	Service	-	450	450	450	450	1.800
Udgifter i alt (netto)		-	7.336	7.236	4.236	4.236	23.044

Tabel 2. Indsats 2: Arbejdsmiljøklausul og kontrolindsats

1.000 kr., 2027 p/l	Styrings- område	2026	2027	2028	2029	2030	I alt
Juridisk bistand til udvikling af en arbejdsmiljøklausul	Service	-	100	0	0	0	100
Implementering af arbejdsmiljøklausul (Løn)	Service	-	831	831	0	0	1.663
Certificering i ulykkesundersøgelser	Service	-	200	100	100	100	500
Ulykkesundersøgelser (10-15 årligt)	Service	-	1.500	1.500	1.500	1.500	6.000
Opkvalificering af eksisterende indsatssteam	Service	-	1000	100	100	100	1.300
Udvidelse af Indsatssteamet mod Social Dumping til kontrol af arbejdsmiljøklausul (løn)	Service	-	2.955	3.786	4.617	4.617	15.975
Fagbudget til indsats (ekstern bistand, informationsmaterialer, afrapportering (årsrapport), m.v.)	Service	-	250	250	250	250	1.000
Udgifter i alt (netto)		-	6.836	6.567	6.567	6.567	26.538

Tabel 3. Indsats 3: Obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse

1.000 kr., 2027 p/l	Styrings- område	2026	2027	2028	2029	2030	I alt
Ekstern bistand til udvikling af en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse	Service		7.000	0	0	0	7.000
Lønninger til implementering og drift af obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse (løn)	Service	-	831	1.663	1.663	1.663	5.820
Drift af obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse (lokaleleje mm.)	Service	-	750	1.500	1.500	1.500	5.250
Udgifter i alt (netto)		-	8.581	3.163	3.163	3.163	18.070

Tabel 4. Indsats 4: Juridiske vurderinger vedr.: Adgang til byggepladser for faglige repræsentanter og Krav om faglig repræsentation på større byggepladser

1.000 kr., 2027 p/l	Styrings- område	2026	2027	2028	2029	2030	I alt
Uhindret adgang for faglige repræsentanter – Juridisk vurdering	Service	-	100	0	0	0	100
Krav om faglig repræsentation på større byggepladser – Juridisk vurdering	Service	-	100	0	0	0	100
Udgifter i alt (netto)		-	200	0	0	0	200

Der er taget udgangspunkt i årsværkstimenormen på mellem 1.263 – 1.426 timer. Herudover er der taget udgangspunkt i ansættelse af specialkonsulenter samt én chefkonsulent med et direkte/ grundlæggende overhead på 37.017 kr. (2027 p/l). Det er forventet at forslaget er fuldt ud indfaset per 1. januar 2029. Såfremt der er forsinkelser i forhold til ansættelse eller leje af lokaler, vil eventuelle mindreudgifter tilfalde kassen.

Risikovurdering og proces

Godkendelsen af "Håndtering af medlemsforslag om styrket indsats mod økonomisk kriminalitet i byggeri i Københavns Kommune" på BR-møde den 30. april 2026, har haft bevågenhed fra medier og blandt arbejdsmarkedets parter. På baggrund af denne, vurderer ØKF, at der ikke er omdømmemæssig risiko forbundet med initiativerne.

ØKF vurderer, at initiativerne samlet set, og i samspil med KK's eksisterende sociale klausuler og kontrollen af disse, vil reducere risikoen for økonomisk kriminalitet og arbejdslivskriminalitet på KK's bygge- og anlægsprojekter. Hertil vurderer ØKF, at yderligere krav i forbindelse med udbud vedr. systematisk leverandørscreening og -risikoprofilering, samt underleverandørgodkendelse, kan medføre forhøjede tilbudspriser.

ØKF vurderer, at obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse for alle, der færdes på byggepladsen, er den mest effektive indsats til at skabe en ansvarlig sikkerhedskultur. Det forventes, at leverandørerne vil kapitalisere omkostningerne til frikøb af medarbejdere og ledere til deltagelse i arbejdsmiljøuddannelsen. Dette vil medføre forhøjede tilbudspriser alt efter bygge- og anlægsopgavens størrelse, idet krav til arbejdsmiljøuddannelsen differentieres ud fra en proportionalitetsvurdering.

For eksempel ville 4 timers Arbejdsmiljøuddannelse med sikkerhedsintroduktion kunne faktureres med omkring 2.700 kr. for en gennemsnitlig medarbejder (4 timer * 675 kr. = 2700 kr.). Faktureringspriser for håndværkere i byggeriet ligger mellem 400 kr. – 850 kr. alt efter fag og fagligt niveau, hvor priserne i København generelt er højere end i resten af landet.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 5. Udgifter til service

At-pkt	1.000 kr., 2027 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/udgift	p/l ja/nej	2026	2027	2028	2029	2030	I alt
1	Juridisk bistand til revidering af KK's arbejdsklausul	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		100	0	0	0	100
1	Design og implementering af koncept for og analyseværktøj til leverandørscreening og risikoprofilering	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		3.000	3.000	0	0	6.000
1	Revidering og implementering af revideret arbejdsklausul (løn)	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		831	831	0	0	1.663
1	Udvidelse af Indsatsteamet mod Social Dumping til leverandørscreening og risikoprofilering (løn)	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		2.955	2.955	3.786	3.786	13.481
1	Fagbudget til indsats (ekstern bistand, abonnementer til dataindsamling, informationsmaterialer, afrapportering (årsrapport))	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		450	450	450	450	1.800
2	Juridisk bistand til udvikling af en arbejdsmiljøklausul	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		100	0	0	0	100
2	Implementering af arbejdsmiljøklausul (Løn)	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		831	831	0	0	1.663
2	Certificering i ulykkesundersøgelser	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		200	100	100	100	500
2	Ulykkesundersøgelser (10-15 årligt)	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		1.500	1.500	1.500	1.500	6.000
2	Opkvalificering af eksisterende indsatssteam	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		1000	100	100	100	1.300
2	Udvidelse af Indsatsteamet mod Social Dumping til kontrol af arbejdsmiljøklausul (løn)	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		2.955	3.786	4.617	4.617	15.975
2	Fagbudget til indsats (ekstern bistand, informationsmaterialer, afrapportering (årsrapport), m.v.)	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		250	250	250	250	1.00
3	Ekstern bistand til udvikling af en obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		7.000	0	0	0	7.000
3	Lønninger til implementering og drift af obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse (løn)	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		831	1.663	1.663	1.663	5.820
3	Drift af obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse (lokaleleje mm.)	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		750	1.500	1.500	1.500	5.250
4	Juridisk bistand til vurderinger	ØU	1150 - ØKF, service	Udgift	Ja		200	0	0	0	200
I alt		-	-	-	-	-	22.953	16.966	13.966	13.966	67.852

Øvrige tekniske oplysninger**Bydele**

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											